

2003. Tilsvarende har en spørgeskemaundersøgelse blandt 670 børn og unge på Fyn og i Nordjylland peget på tiltagende psykiske problemer. Undersøgelsen viste blandt andet, at 15 pct. af de unge har problemer med udadventt vrede. Undersøgelsen fastslog, at totalt set har hvert syvende barn eller ung brug for hjælp på grund af psykiske problemer.

I erkendelse af problemerne på området udgav staten i samarbejde med de kommunale parter i maj 2001 rapporten »Tilbuddene til psykisk svage børn og unge i undervisnings- og socialsektoren og samspillet med sundhedssektorens tilbud«. Heri blev der opstillet en række anbefalinger for organiseringen af arbejdet med gruppen af børn og unge i amter og kommuner med henblik på at udnytte den samlede kapacitet bedst muligt.

Sundhedsstyrelsen har som led i psykiatraftalen for 2000-2002 etableret en opfølgingsgruppe med repræsentation fra de relevante parter. Følgegruppen har til opgave at overvåge udviklingen og udbygningen på det børne- og ungdomspsykiatriske område, bl.a. via en årlig statusrapportering, samt at vurdere behovene for en indsats og på denne baggrund i relevant omfang fremsætte supplerende eller justerende anbefalinger til Sundhedsstyrelsen.

Det er ofte fremgået af debatten, at der mangler sammenhæng og kontinuitet mellem udskrivningen fra psykiatriske hospitaler og efterfølgende tilbud i socialsektoren. Nogle af de barrierer for sammenhæng og kontinuitet, der peges på, er dels, at de to sektors forskellige faglige udgangspunkter medfører problemer i forhold til samarbejde og koordinering, og dels, at det er vanskeligt at finde relevante udslusningstilbud og støtte til forældre og pårørende.

Langtidsperspektiverne består selvsagt også i, at også psykisk syge børn bliver ældre og dermed på et tidspunkt måske selv bliver forældre. Ifølge SFI, jf. pressemeddelelse af 30. oktober 2003 fra SFI, bliver omkring 1 pct. af en årgang af unge indlagt mellem deres 15. og deres 27. år, fordi de har forsøgt at begå selvmord. En ny dansk undersøgelse viser, at risikoen er særlig stor for de unge, der har haft en barsk opvækst præget af forældre med psykiske lidelser, langvarig arbejdsløshed eller vold i hjemmet. SFI peger på, at flere af de unge har oplevet, at en af deres forældre har forsøgt selvmord. Risikoen er forøget for dem, der er vokset op i familier med et langvarigt misbrug og kriminalitet. Og de børn og unge, der er vokset op i hjem, der har fungeret så dårligt, at de har måttet anbringes uden for hjemmet, har en større risiko for at forsøge selvmord end deres jævnaldrende. Flere af de unge, der har forsøgt selvmord, har fået en kort

skolegang, har ikke nogen erhvervmæssig uddannelse og har haft lange arbejdsløshedsperioder. I al sin enkelhed har en dårlig håndtering af de børn og unge, som i dag er voldsomt belastede af psykiske lidelser, konsekvenser, der rækker langt frem i tiden. Dårlige diagnoser, fejlbehandling, utilstrækkelig rådgivning eller manglende rettidighed kommer således til at ramme uforholdsmæssigt hårdt hos børn af psykisk syge.

Et andet væsentligt aspekt handler om de belastende opvækstvilkår i form af uvished og angst omkring egen lidelse, følelsen af anderledeshed, modstand fra omgivelserne, tvangs- og vrangforestillinger osv., og al den fremmedhed, det medfører i forhold til omgivelserne. Alle disse faktorer vil ofte være medvirkende til nedbryde de unges selvværd. SFI peger i undersøgelsen »Forslag til handling« på, at en sikring af de unges skolegang, uddannelse og erhvervsarbejde kan bryde den socialt vanskelige arv, og at man med fordel kan tilbyde unge med psykiske problemer bedre behandling. Undersøgelsen, der følger 84.000 børn født i 1966 fra deres 14. til deres 27. år, er alene baseret på registeroplysninger, der belyser opvækst og familieforhold.

Der må også stilles krav til udviklingen af tilbud til børnene inden for det sociale område i form af institutionspladser til de dårligst stillede børn.

Samtidig skal der være uddannelses tilbud til børnene. Amterne skal i højere grad være forpligtede til at yde den tilstrækkelige undervisning i form af enten specialskoler, specialklasser eller enkeltintegrering af børnene. Den situation, vi f.eks. oplever i Københavns Amt lige nu, hvor der er en blokade i gang fra amtets side, er helt uholdbar.

Forslag til nye tiltag

Der er for forslagsstillerne ikke tvivl om, at en større økonomisk indsprøjtning på dette område – svarende til de 1,5 mia. kr. på det somatiske område (Løkkeposen) – rigtigt anvendt kan få stor og afgørende betydning for fremtiden for de mange børn og unge, der er psykisk syge eller på vej til at blive det. Forslagsstillerne er opmærksomme på, at mangelen på kvalificeret personale kan betyde, at det kan være vanskeligt at løse problemet her og nu, men forslagsstillerne finder, at det er muligt og afgørende, at der her og nu sættes ind med en bred vifte af tilbud til disse børn og unge. Dette kan øge muligheden for, at eventuelle problemer opdages hurtigt, og at behandling kan iværksættes tilsvarende hurtigt. Dette kan i sig selv være medvirkende til at reducere ventelisterne til egentlig psykiatrisk behandling og antallet af indlæggelser.